

Liikenne- ja viestintäministeriön asetus Liikenne- ja viestintäviraston liikennettä koskevista maksullisista suoritteista

Pääasiallinen sisältö

Liikenne- ja viestintäviraston liikenteen maksullisia suoritteita koskevan Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen (1168/2023) voimassaolo päättyy 31.12.2025. Esityksessä ehdotetaan annettavaksi kyseisiä maksuja koskeva saman niminen uusi asetus. Asetuksen pykäläsisältö säilyisi valtaosin nykyistä asetusta vastaavana lukuun ottamatta yksittäisiä muutosesityksiä. Maksut sisältävään liitteeseen ehdotetaan kattavasti maksukorotuksia lähes kaikkiin suoritemaksuihin. Esitys sisältää myös muutamia uusia maksuehdotuksia ja yksittäisiä muita muutoksia sekä teknisluontoisia tarkennuksia ja korjauksia.

Maksukorotuksilla varmistettaisiin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus. Ilmailun, merenkulun ja raideliikenteen maksut ovat suurelta osin olleet jo pidempään samalla tasolla yksittäisiä tehtyjä tarkistuksia lukuun ottamatta. Näiden osalta maksujen kustannusvastaavuus on toteutunut alijäämäisenä, näin myös vuonna 2024 ja ilman korotuksia ei kustannusvastaavuus toteutuisi jatkossakaan. Myös tieliikenteen osalta on maksutason korotus välttämätöntä. Tieliikenteen kustannusvastaavuus toteutui vuonna 2024 alijäämäisenä ja kustannustason nousu lisäisi alijäämäisyyttä tulevana vuosina edelleen. Esitetyt maksumuutokset, uudet suoritemaksut ja muut muutokset on kuvattu kutakin liikennemuotoa koskevassa kohdassa.

Asetusesityksen mukaisista julkisoikeudellisista maksuista arvioidaan kertyvän vuonna 2026 noin 112,4 miljoonaa euroa ja näiden kustannusvastaavuus olisi 100 %. Esitetyistä maksukorotuksista arvioidaan kertyvän lisätuottoja nykyiseen maksutasoon verrattuna noin 16,9 miljoonaa euroa vuonna 2026.

Asetukseen perustuvien liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden ensi vuoden tuottoarvio on 12,5 miljoonaa euroa ja näiden kustannusvastaavuusennuste 122 %.

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026 ja olla voimassa vuoden 2027 loppuun.

Toimivalta:

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) 34 §.

Laki eräiden ennakkoratkaisujen maksuperusteista (1209/2006) 2 §.

Nykytila

Valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisia maksuja koskeva liikenne- ja viestintäministeriön asetus (1168/2023) liikennettä koskevista maksullisista suoritteista on annettu 21.12.2023, ja asetusta on muutettu 1.1.2025 alkaen asetuksella 904/2024. Asetuksen voimassaolo päättyy 31.12.2025.

Valmistelu

Asetus on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa.

Asetusluonnos on ollut lausuntokierroksella [täydennetään lausuntokierroksen jälkeen].

Keskeiset vaikutukset

Liikenteen maksuasetuksen suoritteista odotetaan kertyvän tuottoja vuonna 2026 yhteensä noin 124,9 miljoonaa euroa, joista julkisoikeudellisten suoritmaksujen osuus on 112,4 miljoonaa euroa. Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuudeksi muodostuisi 100 % ja liiketaloudellisten suoritteiden 122 % perustuen tähänhetkisiin ennusteisiin, jotka tarkentuvat vielä. Esitetyistä julkisoikeudellisten maksujen korotuksesta arvioidaan kertyvän lisätuottoja vuonna 2026 noin 16,9 miljoonaa euroa verrattuna tuottoihin nykymaksutasolla. Liiketaloudellisia tuottoja kasvattaa tietopalveluun liittyvien suoritteiden hinnankorotukset (voimaantulo heinäkuu 2025 ja maaliskuu 2026). Maksutuotot kirjataan Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenomomentille 31.01.02.

Luvut 1 000 euroa	Toteuma 2024	Tarkentuva ennuste 2025	Tarkentuva ennuste 2026
Liikenteen maksuasetus			
Julkisoikeudelliset tuotot			
Ilmailu	6 468	6 510	7 240
Merenkulku	3 462	3 780	4 850
Raideliikenne	1 138	1 210	1 480
Tieliikenne	84 886	83 430	98 820
Liikenne yhteensä	95 954	94 930	112 390
Kustannukset			
Ilmailu	6 671	7 020	7 250
Merenkulku	4 605	4 640	4 830
Raideliikenne	1 385	1 420	1 480
Tieliikenne	89 327	91 790	98 330
Liikenne yhteensä	101 988	104 870	111 890
Kustannusvastaavuus			
Ilmailu	97 %	93 %	100 %
Merenkulku	75 %	81 %	100 %
Raideliikenne	82 %	85 %	100 %
Tieliikenne	95 %	91 %	100 %
Liikenne yhteensä	94 %	91 %	100 %
Liikenteen maksuasetus			
Liiketaloudelliset tuotot	9 599	10 650	12 510
Kustannukset	8 075	8 900	10 240
Kustannusvastaavuus	119 %	120 %	122 %

Liikenne- ja viestintävirasto varmistaa maksullisen toimintansa olevan maksuperustelain mukaisesti kustannusvastaavaa. Viraston maksullisen toiminnan tuotoilla varmistetaan kansalaisille ja muille toimijoille välttämättömien palveluiden tuotannon henkilöstö-, tietojärjestelmä- ja muut resurssit huomioiden mm. palveluille asetetut palvelutasokriteerit sekä tietoturva- ja -suoja koskevat vaatimukset. Viraston toimintaympäristöön ovat viime aikoina vaikuttaneet erityisesti korostuneet häiriöttömyyden, jatkuvuuden

hallinnan ja varautumisen sekä kyberturvallisuuden vaatimukset, mikä edellyttää palveluiden tuottamisen varmistamiseen merkittävää lisäresursointia.

Viraston palvelutuotannon varmistaminen edellyttää nykyisten tietojärjestelmien jatkuvaa kehittämistä edellä mainitusta johtuen. Lisäksi tekoälyn käyttöön otosta, lainsäädännöstä ja muusta sääntelystä tulevat muutokset vaativat järjestelmämuutoksia ja -päivityksiä. Lähivuosina tietojärjestelmäkustannuksiin odotetaan merkittävää lisäystä. Tietojärjestelmien kehittämisellä mahdollistetaan myös jatkossa nykyistä laajemmat sähköiset asiointipalvelut.

Viranomaistyön kustannuksia lisäävät lainsäädännöstä, EU-sääntelystä ja kansainvälisistä sopimuksista tulevat uudet tehtävät ja vaatimukset, jotka vaikuttavat lupien ja hyväksyntöjen käsittelyyn ja toimijoiden valvontaan. Lisäksi valtion viime vuosien yleisen tason mukaiset palkankorotukset vaikuttavat suoraan viranomaistyön kustannuksiin, mikä edellyttää maksullisessa toiminnassa maksutasojen tarkistamista. Palvelutuotantoon tarvittavien ulkopuolisten palveluiden kustannuksiin on vaikuttanut yleinen kustannuskehitys ja palveluiden hintoihin tehdyt hintatarkistukset. Tämä koskee erityisesti tieliikennettä, jossa virasto hankkii lupa- ja rekisteriviranomaistehtäviään avustavia tehtäviä palveluntarjoajilta. Virasto odottaa yleisen kustannuskehityksen perusteella näiden palveluhintojen toteutuvan jatkossa nykytasoa korkeampana erityisesti ensi vuonna toteutettavan kilpailutuksen seurauksena.

Virasto pyrkii vaikuttamaan suoritetuotannon kustannustasoon seuraamalla ja arvioimalla palvelutason tarkoituksenmukaisuutta, tehostamalla ja sujuvoittamalla toiminnan prosesseja, vahvistamalla digitalisaatiota ja käyttöönottamalla uusia teknologiaratkaisuja. Lisäksi virasto on tehnyt säästötoimenpiteitä, joilla on osaltaan vaikutusta myös maksulliseen toimintaan kohdistuviin kustannuksiin.

Asetuksen säännöskohtaiset perustelut

Asetuksen säännösten sanamuoto vastaa voimassa olevaa asetusta lukuun ottamatta asetuksen pykäliin 3, 4 ja 8 esitettyjä muutosehdotuksia.

1 § Soveltamisala

Pykälässä säädetään asetuksen soveltamisalasta, joka vastaisi maksuperustelain 8 §:n 2 ja 3 momentin valtuutta.

2 § Julkisoikeudelliset omakustannusarvon mukaisesti hinnoitellut suoritteet

Pykälässä säädetään suoritteiden omakustannusarvoa vastaavat maksut liikennettä koskevista julkisoikeudellisista suoritteista. Maksut ovat kiinteitä maksuja, työtuntimaksuja ja vuosimaksuja, ja ne vahvistetaan asetuksen liitteessä.

Liikennettä koskevat julkisoikeudelliset suoritteet sisältävät ilmailun, merenkulun, raideliikenteen, tieliikenteen ja liikennelääketieteen lupa-, hyväksyntä-, rekisteri-, valvonta-, pätevyys- ja tutkintotehtäviin liittyviä suoritteita, joita virasto tuottaa lainsäädännön perusteella.

3 § Julkisoikeudelliset omakustannusarvoa pienemmäksi hinnoitellut suoritteet

Pykälässä säädetään omakustannusarvoa pienemmäksi hinnoitellut suoritteet. Suoritteet sisältyvät liitteeseen ja ovat muutoin samat kuin nykyisessä asetuksessa lukuun ottamatta suullista taksinkuljettajakoetta terveysperustein, joka ei enää jatkossa sisältyisi omakustannusarvon mukaisesti hinnoiteltuihin maksuihin sekä tiettyjä raideliikenteen museotoimijoilta perittäviä maksuja.

Suoritteisiin sisältyy aiempia vastaavat mm. terveysperustein suullisesti suoritettavia kuljettajantutkintoihin ja ammattiliikenteeseen liittyviä kokeita, toimiluvan tai katsastajien koulutusoikeuden haltijan, kuljettajantutkinnon ajokokeen taikka ammattipätevyyskokeen järjestäjän tai taksiliikenteen yrittäjäkokeen järjestäjän päätöksestä tehdyn oikaisuvaatimuksen käsittely, ajoneuvoveroa, autoveroa tai polttoainemaksua koskeva ennakkoratkaisu sekä jakeluinfra-asetuksessa tarkoitetun tunnisteiden hyväksyntä. Suoritteiden maksut olisivat omakustannusarvoa alemmat pääosin sosiaaliin tarkoituksiin ja oikeudenhoitoon liittyvistä perusteista johtuen.

Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että suoritteet voitaisiin hinnoitella omakustannusarvoa pienemmäksi myös yleisistä kulttuuritoimintaan liittyvistä syistä. Muutos kohdistuisi raideliikenteen museoliikenteeseen, mihin liittyen pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi kohta 10, joka koskisi raideliikenteen museoliikennettä tai museokalustoa koskevien tiettyjen suoritteiden maksuja. Uudet maksut sisältyisivät jatkossa liitteen ryhmään. Muutosesityksen tavoitteena on selkeyttää em. toimijoiden suorittemaksuja, myös siten, että maksuja sovellettaisiin kaikkiin museotoimijoihin riippumatta siitä, ovatko ne yleishyödyllisiä yhteisöjä vai organisoituneet esimerkiksi osakeyhtiöiksi. Museotoimijoiden maksuja koskeva nykyinen 8 § 2 momentti ei ole edellä mainitusta johtuen enää mukana esityksessä.

4 § Julkisoikeudelliset omakustannusarvoa korkeammaksi hinnoitellut suoritteet

Pykälässä säädetään omakustannusarvoa korkeammaksi hinnoitellut suoritteet. Suorittemaksut sisältyvät aiempaan tapaan liitteen kyseiseen suoriteryhmään.

Suoritteisiin sisältyy mm. ajoneuvon ja vesikulkuneuvon omavalintainen erityistunnus, joka on vapaaehtoisesti hankittava. Vapaaehtoinen, harkintaan perustuva koenumerotodistus tuottaa puolestaan käyttäjälleen liiketaloudellisesta etua kuten myös sähköisen asiointin maksujen laskuttaminen verkkomaksamisen sijaan. Pykälässä ei enää säädettäisi muualla rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon mitoista ja massoista annettavasta poikkeusluvasta, koska valtuutta myöntää tällaiselle ajoneuvolle poikkeuslupaa ei tieliikennelain mukaan enää ole.

5 § Vuosimaksullisen suoritteen maksun periminen

Pykälässä säädetään vuosimaksullisen suoritteen maksun perimisestä, jos ei liitteessä toisin säädetä ja määritellään, miten maksuosuus lasketaan, kun maksu tulee perittäväksi vuotta lyhyemmästä ajasta.

6 § Muut maksulliset suoritteet

Pykälässä säädetään liiketaloudellisilla perusteilla hinnoiteltavista muista suoritteista. Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa näiden suoritteiden hinnat maksuperustelain mukaisesti itsenäisesti. Suoritteet ovat suurelta osin tietopalveluun ja merikartoitukseen liittyviä suoritteita.

7 § Hylkäävästä päätöksestä ja peruutetusta hakemuksesta perittävä maksu

Pykälässä säädetään hylkäävästä päätöksestä ja peruutetusta hakemuksesta. Kielteisestä päätöksestä perittäisiin liitteen mukainen suoritemaksu, jollei toisin säädetä. Jos hakemuksesta on maksettu ennakkomaksu, voidaan maksua hylkäävästä päätöksestä tai peruutetusta hakemuksesta kohtuullistaa, jos maksu ylittäisi 10 000 euroa. Maksuna tulisi periä kuitenkin vähintään asian käsittelyyn jo käytetty aika täysimääräisesti omakustannusarvon mukaisesti.

8 § Maksusta vapauttaminen

Pykälässä säädetään maksusta vapautumisen periaatteista. Pykälän mukaan Liikenne- ja viestintävirasto ei perisi eräiden ennakkoratkaisujen maksuperusteista annetun laissa tarkoitettua käsittelymaksua. Asetuksen kolmanteen pykälään liittyvään muutosesitykseen liittyen nykyinen toinen momentti, joka koskee museoliikenteeseen liittyvän raideliikennesuoritteiden maksua, ei enää jatkossa sisältyisi pykälään.

9 § Uudelleen käsiteltävän asian suoritemaksu

Pykälässä säädetään tuomioistuimen muutoksenhaun johdosta uudelleen käsiteltäväksi tulevan asian suoritemaksusta.

10 § Voimaantulo

Asetus tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026 ja olisi voimassa vuoden 2027 loppuun.

Liite

Ilmailu

Ilmailun maksulliset suoritteet olisivat lähes samat kuin nykyisen asetuksen suoritteet. Lähes kaikkia suoritelmaksuja korotettaisiin, ja korotukset olisivat valtaosin 10 -30 % lukuun ottamatta yksittäisten suoritelmaksujen tästä poikkeavia korjausehdotuksia. Ilmailun suoritteiden kustannusvastaavuus on pidempään toteutunut alijäämäisenä ja vuonna 2024 muodostui kustannusvastaavuudeksi 97 %. Vuoden 2025 kustannusvastaavuuden arvioidaan toteutuvan tätä alijäämäisempänä tarkentuvan ennusteen ollessa 93 %. Maksuihin on tehty viime vuosina vain yksittäisiä korotuksia, ja useat maksut ovat jääneet vuosien 2014-2020 tasolle.

Esityksen mukaisen ilmailun suoritteiden maksutuoton arvioidaan olevan vuonna 2026 noin 7,2 miljoonaa euroa ja maksunkorotuksista kertyisi noin 0,7 miljoonaa euroa verrattuna arvioituun maksukertymään nykyisin maksuin. Esityksen mukainen ensi vuoden kustannusvastaavuuden tarkentuva ennuste on 100 %.

Maksujen korotustarpeeseen vaikuttavia tekijöitä on kuvattu aiempana Keskeiset vaikutukset -kohdassa.

Ilma-alus- ja erillisrekisterisuoritteiden maksulliset suoritteet (kohta 1) säilyisivät ennallaan. Maksuja tarkistettaisiin keskimäärin 24 %, jolloin maksuja kertyisi noin 0,16 miljoonaa euroa.

Kohdan 2 kokeisiin, lupakirjoihin ja henkilölupiin liittyvät suoritteet säilyisivät samoin ennallaan lukuun ottamatta matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen sekä miehistökortin yhdistämistä. Suoritteet ovat samantyyppisiä, mutta ovat jatkossakin valtaosin miehistökortteja, sillä matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksia virasto myöntää vain tietyissä erityistapauksissa. Maksuihin esitetyt korotukset olisivat keskimäärin 15 %, ja ryhmän maksutuottojen odotetaan olevan noin 0,76 miljoonaa euroa.

Lentotoiminnan (liikenneluvat, lentotoimintaluvat ja muut lentotoiminnalliset luvat ja hyväksynnit kohdissa 3.1-3.6) maksuja esitetään korotettavaksi keskimäärin 22 %, ja maksujen esityksen mukainen tuottoarvio ensi vuodelle olisi vajaa 0,6 miljoonaa euroa. Lisäksi maksujen perintää tarkennettaisiin muutamalla uudella tai muutetulla huomautuksella ja yksi nykyisen asetuksen huomautus poistettaisiin. Jos operaattori ilmoittaa oma-aloitteisesti toiminnan keskeyttämisestä (320/2017, 242 §), perittäisiin jatkossa tältä puolet vuosiluvan maksusta, mikäli toiminta on keskeytyksessä vähintään kolme kuukautta eikä kyseessä ole liiketoimintasuunnitelman mukainen kausiluontoinen toiminta. Kausiluontoisen toiminnan keskeytyksestä ei tarvitse ilmoittaa eikä se vaikuttaisi vuosimaksuun. Liikenneluvan tai lentotoimintaluvan ensimmäinen vuosimaksu perittäisiin jatkossa välittömästi hakemuksen jättämisen jälkeen. Lentotoimintaluvan haltijan maksua ei enää jatkossa alennettaisi tapauksissa, joissa lentotoimintaluvan (AOC), suuririskisen erityislentotoimintaluvan (high risk -SPO) ja ATO-koulutusluvan haltijalla on näiden toimintojen kesken yhteinen hallintojärjestelmä. Jatkossa perittäisiin korotettu maksu, jos lentotoimintaluvan haltijalla on sekä lentokone/-koneita tai helikopteri/helikoptereita, mikä edellyttää enemmän viranomaistyötä verrattuna tilanteeseen, jossa operaattorilla on vain yhtä ilma-alustyyppiä. Tällöin vuosimaksu jatkossa määräytyisi kalliimman luvan mukaan (helikopteri tai lentokone) lisättynä 20 %:lla.

Lentoliikenteen päästökauppaan liittyviä maksuja (kohta 3.7) esitetään korotettavaksi keskimäärin 16 %, minkä vaikutus tuottoihin jäisi vähäiseksi.

Esitetään muutoksia lentosimulaattoreiden ja lennonharjoittelulaitteiden suoritemaksuihin (kohta 3.8). Suoriteluokan ryhmittelyä muutettaisiin selkeyden ja tarkoituksenmukaisuuden vuoksi. Ryhmän tuottoennuste muutoksin olisi 0,14 miljoonaa euroa.

Miehittämättömiin ilma-aluksiin liittyvien suoritteiden maksuihin (kohdat 3.9-3.11) esitetyt korotukset olisivat rekisteröintien ja kokeiden osalta keskimäärin 21 % ja toimintalupien osalta 28 %. Kokonaisuudessaan näistä suoritteista arvioidaan kertyvän vuonna 2026 noin 0,8 miljoonaa euroa tuottolisäyksen ollessa 0,17 miljoonaa euroa. Lisäksi nykyisen kohdan 3.6.3.3. poikkeuslupan suoritemaksu poistettaisiin ilmailumääräyksen OPS M1-32 kumoamisen vuoksi ja vastaavasti lisättäisiin vastaava poikkeuslupa miehittämättömälle valtion ilma-alukselle uutena kohtaan 3.11.

Ilmailun koulutustoiminnan maksuja (kohta 4) esitetään valtaosin korotettavaksi noin 15 % ja tuottokertymän odotetaan olevan 0,19 miljoonaa euroa.

Lentokelpoisuuteen liittyvien suoritteiden maksuja (kohdat 5.1-5.2) esitetään korotettavaksi keskimäärin 23 %, minkä tuottolisäys olisi 0,2 miljoonaa euroa ja tuottoarvio yhteensä 1,1 miljoonaa euroa. Jatkossa ensimmäinen vuosimaksu perittäisiin jo hyväksyntähakemuksesta. Kohdat 5.1.2.-5.1.4 päivitettäisiin kattamaan myös CAO.UAS-toimiluvat. Osa-147-koulutusorganisaation luvan vuosimaksua muutettaisiin siten, että se sisältäisi jatkossa yhden koulutusohjelman ja muiden koulutusohjelmien tarkastamisen ja valvonnan kustannukset katettaisiin erillisellä uudella 300 euron vuosimaksulla.

Kohdan 7 lennonvarmistukseen ja ilmatilan hallintaan liittyvät suoritteiden maksuihin olisivat jatkossa noin 15 % nykyistä korkeammat, joiden tuottolisäys olisi 0,01 miljoonaa euroa.

Lentopaikkoihin liittyvät suoritteiden maksuja kohdassa 8 esitetään muutettavaksi. Lentoasemien ja muiden lentopaikkojen hyväksyntämaksuja korotettaisiin keskimäärin 15 %. Lentoesteluvista perittäviä maksuja, joita korotettiin vuoden 2024 alusta, korjattaisiin alemmalle tasolle. Tuottoja odotetaan maksuista kertyvän yhteensä 1,0 miljoonaa euroa.

Kohta 9, joka koskee turva-asioihin liittyviä suoritteita, tehtäisiin vähäisiä maksuntarkistuksia. Uutena suoritemaksuryhmään kohtaan lisättäisiin asetuksen (EU) 2015/1998, kohdan 6.5.3 perusteella hyväksytyn rahdin kuljettajan hyväksyntä ja valvontamaksu, jonka vuosimaksu olisi 200 euroa. Lisäksi uutena kohtaan sisältyisi räjähdekoiraryhmän kouluttajan hyväksyntä (sisältää valvonnan), josta perittäisiin 330 euroa. Uusien maksujen vaikutus vuoden 2026 tuottoihin arvioidaan 0,01 miljoonaksi euroksi. Lisäksi nykyiset kohdan 10.2.1-10.2.2 valvontamaksut yhdistettäisiin kohtien tämän kohdan suoritteisiin 9.1.1-2.

Kohdan 10 Ilmaliikennepalvelun (ATS) valvontamaksua esitetään korotettavaksi 10 % ja lentoaseman ja lentoaseman ja sen siviili-ilmailun turvaamisen valvontamaksua noin 15 %. Nykyiset kohdan 10.2 valvontamaksut sisältyisivät kohtiin 9.1.1-2 ja 9.1.5 ja kohta on sellaisenaan poistettu esityksestä. Muihin valvontamaksuihin tehtäisiin keskimäärin 11 % korotus. Kohdan maksujen ensi vuoden tuottoennuste on 1,8 miljoonaa euroa korotusten vaikutusten ollessa 0,2 miljoonaa.

Merenkulku

Merenkulkua koskevien suoritteiden maksuja korotettaisiin kauttaaltaan 13-20 % lukuun ottamatta yksittäisiä tätä merkittävämpiä suoritemaksujen korotusehdotuksia. Suoritteiden kustannusvastaavuus on jo pidempään toteutunut alijäämäisenä, ja vuonna 2024 muodostui kustannusvastaavuudeksi 75 % tämän vuoden ennusteen ollessa 81 %. Osaan maksuista on tehty yksittäisiä tarkistuksia viraston toiminnan aikana, mutta osa maksuista on ollut jo tätä pidempään samalla tasolla.

Esityksen mukaisen merenkulun suoritteiden maksutuoton arvioidaan olevan vuonna 2026 noin 4,9 miljoonaa euroa ja maksunkorotuksista kertyisi noin 0,9 miljoonaa euroa verrattuna arvioituun maksukertymään nykyisin maksuin. Ensi vuoden kustannusvastaavuuden tarkentuva ennuste on 100 %.

Maksujen korotustarpeeseen vaikuttavia tekijöitä on kuvattu aiempina Keskeiset vaikutukset -kohdassa.

Kohta 1 sisältää alusrekisterisuoritteiden maksut, ja kohdassa esitetään maksuja korotettavaksi (19 %) ja tarkennettavaksi aluksen vuosittaisen rekisterissäpitomaksun perintää. Vesikulkuneuvorekisterin maksut sisältyvät kohtaan 2, jossa maksuja esitetään korotettavaksi (16 %). Yhteensä rekisterisuoritteista kertyisi esityksen mukaisesti 1,4 miljoonaa euroa muutosten vaikutusten ollessa 0,2 miljoonaa euroa.

Pätevyyksiin liittyvien suoritteiden ryhmään (kohta 3) lisättäisiin kansainvälisen huviveneen kuljettajankirjan tai vuokraveneen kuljettajan pätevyyskirjan sähköisen hakemuksen maksu, joka olisi 110 euroa, kun paperisen hakemuksen käsittelystä perittäisiin jatkossa 130 euroa. Maksuja peritään vuosittain reilun 400 hakemuksen käsittelystä. Kohdan maksukorotukset olisivat noin 24 %, mistä kertyisi lisätuottoja noin 0,2 miljoonaa euroa kohdan kokonaistuottojen ollessa noin 1,1 miljoonaa.

Kohdan 4 miehityksiin liittyvien maksujen tuottoennuste korotettuna (24 %) olisi 0,1 miljoonaa.

Kohdan 5 maksuihin, jotka ovat mm. alustekniikkaan ja alusten todistuskirjoihin liittyviä, esitetyksi tehtävät noin 23 % korotukset kerryttäisivät lisätuottoja 0,2 miljoonaa verrattuna nykymaksutasoon. Kohdan maksuista odotetaan kertyvän noin 0,7 miljoonaa euroa.

Kohdassa 6, joka sisältää alustekniikan, alusten todistuskirjojen, alusvalvonnan, venetekniikan ja veneilyn markkinavalvonnan toimenpide- ja vuosimaksut tarkennettaisiin, että kohta sisältää satamavalvonnan, joka jatkossa sisältäisi sekä satamien turvallisuuteen liittyvät että satamien vaarallisten aineiden turvallisuuteen liittyvät arvioinnit perustuen lakiin 541/2023, 34-36 § ja asetukseen 925/2023, 15 §. Uusiksi kohdiksi 6.1.4 ja 6.1.5 lisättäisiin huvivenedirektiiviin (2013/53/EU) ja komission täytäntöönpanoasetukseen (EU) 2017/1 perustuen maksut valmistajatunnuksen rekisteröinnistä ja tunnuksen ylläpidosta rekisterissä. Edellä mainittujen säädösten mukaan jäsenvaltion on nimettävä kansallinen viranomainen tai kansallinen elin, joka antaa valmistajan yksilöllisen tunnuksen ja joka toimii keskeisenä yhteyspisteenä valmistajan tunnuksen antamista ja hallinnointia varten. Liikenne- ja viestintävirasto hoitaa Suomessa tätä tehtävää. Nykyisen maksuasetuksen mukaan on suoritteesta kohdan 6.1 mukaisesti peritty 380 euroa tunnin työnä. Esitetään muutettavaksi uuden valmistajatunnuksen rekisteröintiä koskeva suoritemaksu ja lisättäväksi tunnusten ylläpidolle rekisterissäpidon vuosimaksu 60 euroa, jolla katettaisiin valmistajatunnusrekisterin kustannuksia ja varmistettaisiin tietojen ajantasaisuus. Valmistajatunnuksen rekisteröinnistä perittäisiin 300 euroa ja vuosittain rekisteristäpidosta 60 euroa. Kohdan 6 uusien maksujen arvioidaan lisäävän ensi vuoden tuottoja noin 10 000 euroa. Kohdan maksuihin kattavasti tehtävien noin 16 % maksunkorotusten vaikutus olisi 0,06 miljoonaa ja kohdan mukaisista suoritemaksuista ennustetaan kertyvän kokonaisuudessaan 0,4 miljoonaa.

Luotsaukseen liittyviä suoritteita koskevaan kohdan (7) maksukorotusesitysten vaikutus tuottoihin olisi vähäinen. Lisäksi esitetään lisättäväksi uusia maksuja perustuen luotsauslakiin (561/2023). Laki tuli voimaan 2023, ja siinä on Liikenne- ja viestintävirastolle määrätty velvoitteita, joista aiheutuvia kustannuksia kattavia maksuja ei ole maksuasetuksessa aiemmin huomioitu. Seuraavassa esitetyjä uusia maksuja perittäisiin hyväksyntöjä hakevilta ja lain perusteella valvottavilta luotsausyhtiöiltä ja jäänmurtotoimintaa harjoittavilta toimijoilta. Maksujen vaikutuksen tuottokertymään ennakoidaan 2026 jäävän vähäiseksi.

Luotsauslain 13 § mukaisesti virasto hyväksyy luotsausyhtiön toimintakäsikirjan ennen kuin se otetaan käyttöön ja jokaisen päivityksen jälkeen. Tämän tehtävän hoitamisesta perittäisiin työtuntien mukaisesti 430 euroa/tunti (kohta 7.6) ja toimintakäsikirjan hyväksymistä koskevasta päätöksestä 730 euroa (kohta 7.7).

Lain 32 § mukaisesti virasto hyväksyy myös luotsausyhtiön koulutusjärjestelmän ennen kuin se otetaan käyttöön ja jokaisen päivityksen jälkeen. Lisäksi lain 61 § 2 (kohdat 4-6) ja 3 momentin mukaisesti virasto hyväksyy jäänmurtotoiminnassa käytettäville aluksille tarkoitetun koulutusjärjestelmän tietyt osa-alueet. Koulutusjärjestelmän hyväksyntä on voimassa kolme vuotta ja se voidaan hakemuksesta uusida. Koulutusjärjestelmän hyväksynnästä perittävä maksu koostuisi samoin käytetyistä työtunneista (esitetyt uudet kohdat 7.4 ja 7.5) virastoaikana 430 euroa/tunti ja muuna aikana 620/tunti ja koulutusjärjestelmään hyväksyntää koskevan päätöksen maksusta 730 euroa.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo luotsauslain noudattamista. Valvonnalla virasto suorittaa sille säädettyä tehtävää koulutusjärjestelmien ja luotsausyhtiön toimintakäsikirjan vaatimustenmukaisuuden varmentamisessa. Tällaisesta valvonnasta perittäisiin työtuntien mukaisesti (7.4 ja 7.5).

Vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvien suoritteiden maksuja korotettaisiin noin 22 % kohdassa 8, jolloin ryhmän ensi vuoden tuottoennuste olisi 0,01 miljoonaa euroa.

Kohta 9 merenkulun koulutukseen ja koulutuksenjärjestäjään liittyvät hyväksynnät ja arviointi sisältäisi jatkossa arvioinnit perustuen liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 118 §:ään. Sen mukaisesti Liikenne- ja viestintävirastolla on mahdollisuus tehdä hyväksymälleen koulutuksen järjestäjälle ja koulutukselle arviointi, jossa tarkastetaan, vastaako toistaiseksi voimassa oleva koulutus ja sen järjestelyt 114–117 §:n mukaisia vaatimuksia. Arviointi olisi maksullista ja siitä perittäisiin kohdan työtuntien mukainen maksu. Arviointia/valvontaa tehdään valvontasuunnitelman mukaisesti kohdistuen kaikkiin hyväksytyihin koulutuksen järjestäjiin ja koulutuksiin. Arviointitoimenpiteitä ei kuitenkaan kohdistu jokaiseen toimijaan vuosittain.

Koulutuksenjärjestäjiä koskevaa kohtaa 9 esitetään muutettavan nykyisestä lisäksi siten, että kohtaan lisättäisiin erillinen veneilyyn pätevyyksiin sovellettava kiinteä maksu perustuen määräykseen TRAFICOM/140520/03.04.01.00/2021. Veneilykoulutuksen hyväksynnästä, joka tulee uusina viiden vuoden välein, perittäisiin jatkossa kiinteä maksu 450 euroa. Muutoksen taloudelliset vaikutukset ensi vuoden tuottoihin arvioidaan jäävän vähäisiksi.

Kohdan 9 esityksen mukaiset suoritetuotot sisältäen korotukset ja uudet maksut olisi noin 0,02 miljoonaa euroa.

Kohdan 10 maksut, jotka ovat suurelta osin merenkulun päästökauppaan liittyviä suoritemaksuja, olisivat jatkossa nykyistä noin 15 % korkeammat, jolloin ennakoitu tuottokertymä olisi 0,2 miljoonaa, jossa tuottolisäyksiä olisi 0,02 miljoonaa.

Kauppamerenkulun tukiin liittyvien suoritteiden tuotot (kohta 11) maksukorotuksin olisivat noin 0,5 miljoonaa sisältäen tuottolisäyksiä nykytasoon verrattuna noin 0,06 miljoonaa euroa.

Kohdan 12 vesiliikenteeseen ja kohdan 13 alusliikennepalveluun liittyvien suoritteiden tuotot olisivat keskimäärin 15 % korotuksin noin 0,15 miljoonaa euroa.

Esitetään lisättäväksi liitteeseen uusi kohta 14 lippuvaltion valvontamaksu, jota sovellettaisiin vuosimaksuna Suomen lipun alla oleviin, kauppamerenkulussa käytettäviin aluksiin. Lippuvaltion valvonta perustuu lippuvaltioidirektiiviin (2009/21/EY) sekä III-koodiin ja sillä tarkoitetaan valvontaa, jonka aluksen rekisteröinyt

valtio kohdistaa alukseen. Valvonta käsittää aluksille tehtävät katsastukset, tarkastukset (valvontakäynti), miehityspäätökset ja turvallisuusjohtamisjärjestelmän hyväksymisen sekä todistusasiakirjojen myöntämisen. Lippuvaltiovalvontaan kuuluu myös sen valvonta, että valtion lipun alla olevat alukset kansainvälisillä vesillä ja muiden valtioiden vesialueilla liikkuessaan noudattavat kaikkia EU-vaatimuksia sekä niitä kansainvälisiä sopimusmääräyksiä, joihin Suomi on sitoutunut.

Lippuvaltioidirektiivi sekä III-koodi edellyttävät alukselle tehtäviä katsastusten välissä tehtäviä valvontakäyntejä. Nykyisin nämä käynnit ovat maksuttomia varustajalle, mutta jatkossa valvontakäyntien ja päivystyksen kustannukset katettaisiin maksulla. Valvontamaksu kohdistuisi seuraaviin Suomen lipun alla oleviin kauppamerenkulussa käytettäviin aluksiin ja näille esitetyt valvontamaksut olisivat seuraavat

Lastialus yli 500 GT	900 euroa
Lastialus yli 500 GT, joka katsastettu hyväksytyn luokituslaitoksen toimesta	450 euroa
Kansainvälisen liikenteen matkustaja-alus	1 800 euroa
Kansainvälisen liikenteen matkustaja-alus, joka katsastettu hyväksytyn luokituslaitoksen toimesta	800 euroa
Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluva matkustaja-alus	950 euroa
Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluva matkustaja-alus, joka katsastettu hyväksytyn luokituslaitoksen toimesta	400 euroa

Kohdan 14 mukaista vuosimaksua ei perittäisi rekisteröimisvuonna. Muutoin vuosimaksu tulisi perittäväksi laskutusvuoden ensimmäisenä päivänä rekisterissä olevista aluksista kyseisenä ajankohtana rekisteriin merkityltä aluksen omistajalta tai varustajalta. Maksuista ennakoidaan kertyvän vuonna 2026 noin 0,1 miljoonaa euroa. Maksun käyttöönotto ei vaikuttaisi viraston suorittamiin katsastuksen ja hyväksyntöjen maksuihin, joista jatkossakin perittäisiin erilliset maksut maksuasetuksen mukaisesti.

Raideliikenne

Lähes kaikkia raideliikennettä koskevien suoritteiden maksuja korotettaisiin, ja suurelta osin korotukset olisivat 10-24 % lukuun ottamatta yksittäisiä tätä merkittävämpiä maksujen korotusehdotuksia. Suoritteiden kustannusvastaavuus on jo pidempään toteutunut alijäämäisenä, ja vuonna 2024 muodostui kustannusvastaavuudeksi 82 % tämän vuoden tarkentuvan ennusteen ollessa 85 %. Työtunteja koskeviin maksuihin on tehty tarkistuksia viraston toiminnan aikana, mutta osa maksuista on ollut jo pidempään samalla tasolla.

Esityksen mukaisen raideliikenteen maksutuoton arvioidaan olevan vuonna 2026 noin 1,5 miljoonaa euroa ja maksunkorotuksista kertyisi noin 0,3 miljoonaa euroa verrattuna arvioituun maksukertymään nykyisin maksuin. Ensi vuoden kustannusvastaavuuden tarkentuva ennuste on 100 %.

Maksujen korotustarpeeseen vaikuttavia tekijöitä on kuvattu aiempana Keskeiset vaikutukset -kohdassa.

Raideliikenteen suoriteryhmän alussa tarkennettaisiin mahdollisuutta periä suoritemaksujen lisäksi matkakuluja tai mahdollisia ulkopuolisten palveluntuottajien käytön kuluja silloin, kun niitä virastolle aiheutuu luvan tai vastaavan käsittelystä. Lisäksi tarkennettaisiin vuosimaksun sisältöä sekä sen perimistä kaikkien raideliikenteen vuosimaksujen osalta. Vuosimaksu sisältäisi jatkossa viraston aloitteesta

järjestettävän valvonnan, millä tarkoitettaisiin viraston valvontasuunnitelman mukaista valvontaa kattaen mm. turvallisuus- ja yhteentoimivuusvalvonnan, VAK-valvonnan sekä toimintavarmuus- ja kyberturvallisuusvalvonnan.

Rautatiekalustorekisterisuoritteiden maksuja kohdassa 1 esitetään korotettavaksi keskimäärin 20 %. Lisäksi jatkossa maksu perittäisiin aina, jos virasto joutuu omaehtoisesti muuttamaan kalustoyksikön rekisteritietoja, koska lain mukaiset kalustoyksikön rekisterissäpidon edellytykset eivät täyty.

Kohdan 2 lupakirjoihin liittyviä maksuja tarkistettaisiin noin 20 %. Lisäksi maksun perintää tarkentavaa tekstiä muutettaisiin siten, että maksu on käsittelymaksu ja se voidaan periä jo hakemuksen jättämisen yhteydessä.

Näytön vastaanottajan hyväksynnän maksu (kohta 3) muutettaisiin tuntiperusteisesta kiinteäksi 420 euron käsittelymaksuksi huomioiden se, että hakemuskäsittelyyn kuluu virastossa keskimäärin 1,5 tuntia.

Kohtien 1-3 maksutuottojen arvioidaan olevan ensi vuonna noin 0,1 miljoonaa euroa.

Kohdan 4 rautatieinfrastruktuuri- ja rautatiekalustolupien maksut olisivat jatkossa käsittelymaksuja. Kohtaa selkeytettäisiin siten, että infrastruktuuri- ja kalustoluvat olisivat selkeämpiä kokonaisuuksia loogisessa järjestyksessä. ERATV-rekisteröinnin nimikettä tarkistettaisiin. Maksuihin tehtäisiin noin 20 % korotus. Kohdaksi 4.1.2 esitetään lisäystä, joka mahdollistaisi nopeutetun infrastruktuuriluvan käsittelyn. Lisäyksen tavoitteena on mahdollistaa kiireisten hakemusten käsittely jatkossakin, mutta korotetulla suoritemaksulla, joka korvaisi virastolle kiireasioiden käsittelystä aiheutuvan lisätyön kustannukset. Maksun ennakoidaan myös kannustavan hakijoita jättämään hakemukset aikaisemmin. Nopeutetusta käsittelystä perittäisiin 560 euroa/tunti ja maksu perittäisiin, vaikka lupaa ei voitaisi myöntää pyydytyssä aikataulussa esim. hakemusaineiston kattavuuteen tai tarvittaviin selvityksiin liittyvistä syistä johtuen. Lisäksi esitetään uutta maksua kohtaan 4.5, joka koskisi venäläisen kalustoyksikön manuaalisen käsittelyn käsittelymaksua kalustoyksikön tarkastuksen sisältäen. Nykyiset maksut eivät huomioi tilanteita, joissa venäläisen kaluston käyttöönottolupaa ei voida käsitellä ilman, että sen vaatimuksenmukaisuudesta samalla varmistutaan tarkastuksin. Maksu olisi työtunteihin perustuen 300 euroa tunnilta. Uusien maksujen vaikutus vuoden 2026 tuottokertymään arvioidaan vähäiseksi. Kokonaisuudessaan kohdan 4 maksutuottojen arvioidaan ensi vuonna olevan noin 0,4 miljoonaa euroa.

Kohtia 5 ja 6 esitetään muutettavaksi siten, että kohta 5 kattaisi rautatieliikenteen harjoittajien toiminnan edellytyksiä koskevien lupien ja valvonnan suoritteet ja kohta 6 rataverkon haltijoiden vastaavat suoritteet. Suoritteet olisivat pääosin samat kuin nykyisin pois lukien museotoimijan turvallisuustodistus, joka jatkossa sisältyisi alle omakustannusarvon hinnoiteltavien suoritteiden ryhmään ja uutta työtuntimaksua, jota perittäisiin, kun virasto tekee valvontaa valvottavan organisaation pyynnöstä tai sen laiminlyönnistä johtuen ts. valvontaa, joka ei sisälly viraston vuosittaiseen valvontasuunnitelmaan. Todistusten ja lupien maksut olisivat jatkossa käsittelyistä perittäviä hakemusmaksuja, joista perittäisiin jatkossa 300 (nyt 250) euroa työtunti. Kohdan 5 rautatieliikenteen harjoittajien vuosimaksuja korotettaisiin. Rataverkon haltijoiden vuosimaksuihin (kohta 6) esitetään myös muutoksia. Valtion rataverkon haltijan turvallisuusluvan vuosimaksua laskettaisiin perustuen Väylävirastoon kohdentuvien vuosimaksuun sisältyvien tehtävien uudelleen tarkasteluun perustuen. Lisäksi yksityisen rataverkon turvallisuusluvan haltijan ja ilmoituksenvaraisen yksityisraiteen haltijan vuosimaksut eriytettäisiin ja maksutasoa tarkistettaisiin. Maksuissa on huomioitu toimijoiden merkittävyys raideliikennejärjestelmässä ja niiden valvonnasta virastolle aiheutuva työ määrä. Nykyinen turvallisuusluvan ilmoitukseksi muuttamiseen liittyvä maksun perintää koskeva poikkeus poistettaisiin, sillä toimijat ovat pääosin jo siirtyneet ilmoituksenvaraiseen

toimintamalliin. Kohtien 5-6 maksutuottojen ennuste ensi vuodelle on 0,7 miljoonaa euroa ja maksumuutosesitysten vaikutus 0,06 miljoonaa euroa.

Arviointilaitoksen nimeämisen käsittelystä (kohta 7) perittäisiin jatkossa 300 (nyt 250) euroa.

Oppilaitoksiin liittyviin maksuja esitetään korotettavaksi. Hakemuksen käsittelystä perittäisiin 300 euroa ja vuosimaksua korotettaisiin nykyisestä 750 eurosta 900 euroon.

Kunnossapidosta vastaavien yksiköiden todistushakemuksen käsittelyn tuntimaksua korotettaisiin vastaavasti kuin muita tuntimaksuja. Kunnossapidosta vastaavien yksiköiden määrä on viime vuosina selvästi kasvanut, mikä on vaikuttanut niihin kohdistuvan valvonnan lisääntymiseen Liikenne- ja viestintävirastossa. Koska kunnossapidosta vastaavien yksiköiden laajuus vaihtelee johtaen erilaisiin valvontatarpeisiin, ehdotetaan valvonnan vuosimaksun jakamista kahteen luokkaan toimijan toimipaikkojen lukumäärän mukaisesti. Toimijan, jolla on enintään kaksi toimipistettä, vuosimaksu olisi jatkossa 4 000 euroa ja toimijan, jolla on enemmän toimipisteitä, vuosimaksu olisi 5 000 euroa (nyt 3 000 euroa). Myös kunnossapitotoiminnan todistuksen maksua ja vuosimaksua tarkistettaisiin, ja ne olisivat jatkossa 300 euroa/tunti ja 2 000 euroa vuosi.

Kohtien 7-9 maksuista odotetaan kertyvän maksutuottoja yhteensä 0,08 miljoonaa euroa.

Raideliikenteen vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvät suoritteet sisältyvät kohtaan 10. Maksuja esitetään tarkistettavaksi keskimäärin +14 % ja maksut muutettavaksi käsittelymaksuiksi. Sisäisen pelastussuunnitelman maksun perintää esitetään tarkennettavaksi siten, että maksua ei peritä vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain mukaisen sisäisen pelastussuunnitelman käsittelystä silloin, kun tilapäisen säilytyksen paikkaa varten on laadittu muun lain kuin VAK-lain tai Euroopan unionin lainsäädännön nojalla sisäinen pelastussuunnitelma, turvallisuus- tai valmiussuunnitelma tai muu vastaava suunnitelma. Näissä tilanteissa asian ratkaisemiseen osallistuu kaksi eri viranomaista liikenne- ja viestintäviraston roolin keskittyessä VAK-lain vaatimusten varmistamiseen raideliikenteen osalta.

Kohdassa 11, joka sisältää yleis- ja ratasuunnitelmien hyväksymiseen liittyvien suoritteiden maksut, esitetään maksun muuttamista tuntiperusteisesta maksusta kiinteiksi, käsittelystä perittäviksi maksuiksi tieliikenteessä käytössä olevan maksurakenteen mukaisesti ja vastaavin hinnoin. Esimerkiksi ison hankkeen suunnitelman käsittelystä perittäisiin jatkossa 11 000 euroa ja pienen tai keskisuuren hankkeen suunnitelman osalta 5 000 euroa. Lisäksi päätöksen muutoksen käsittelylle ja suunnitelmien voimassaolon jatkamiselle olisi omat kiinteät maksunsa. Suoritemaksujen yhdenmukaistaminen selkeyttää toimintamalleja sekä virastossa että asiakkaisiin päin. Edellisen kahden vuoden aikana perittyjen tuntiperusteiseen työskentelyyn pohjautuvien maksujen perusteella tieliikenteen puolella sovellettavat kiinteät maksut soveltuvat hyvin myös raideliikenteeseen. Lisäksi kohtaan tarkennettaisiin, että hakijalta perittäisiin kohdan maksujen lisäksi sekä mahdolliset suunnitelmaan liittyvien kuulutusten ja tiedoksiantojen toteuttamisesta että kielilain edellyttämät hakijan laatimien asiakirjojen kääntämisestä aiheutuneet kulut. Kohdan suoritustuottojen odotetaan olevan ensi vuonna noin 0,1 miljoonaa euroa.

Kohta 12 sisältäisi rautatiejärjestelmän poikkeuslupien lisäksi jatkossa uutena yhteentoimivuuden teknisten eritelmien soveltamatta jättämiset. Nykyisiä poikkeuslupamaksuja korotettaisiin keskimäärin 23 % ja maksut muutettaisiin hakemuksen käsittelystä perittäviksi maksuiksi. Nopeutetun käsittelyn edellytyksiä ja maksun perintää esitetään tarkistettavaksi vastaavasti kuin kohdassa 4.1.2.

Kohtaan lisättäisiin uutena yhteentoimivuuden teknisten eritelmien soveltamatta jättämistä koskevaa hakemusta edeltävän kansallisen päätöksen käsittelyä koskeva tuntiperusteinen suorite, joka liittyy

poikkeuslupahakemusten valmisteluun Euroopan komissiolle. Tarve poikkeuksen hakemiselle liittyy yleensä raideliikenteen toimijoiden kehittämistyöhön, joka edellyttää kansallisen poikkeuksen hakemista voimassa olevasta EU-sääntelystä. Poikkeuksen hakemista edeltää asian käsittely kansallisessa turvallisuusviranomaisessa eli liikenne- ja viestintävirastossa, jonka asian käsittelyyn käyttämistä työtunneista perittäisiin asian vireille laittaneelta alan toimijalta 300 euroa/tunti. Kohdan 12 maksuista odotetaan kertyvän vain vähäisiä tuottoja 2026.

Kohdan 13 Kaupunkiraideliikenteen suoritteiden vuosimaksuja korotettaisiin (20 %). *(seuraava ehdollinen, mikäli tätä koskeva HE etenee siten, että asia voidaan huomioida maksuasetuksen valmisteluajataulussa)* Kohtaan esitetään lisäksi uusi maksu, joka koskisi kaupunkiraideliikenteen rataverkon suunnittelua ja rakentamista koskevan ilmoituksen käsittelyä. Kyseessä on uusi tehtävä, joka on osoitettu liikenne- ja viestintävirastolle x.x.2026 voimaan tulevassa raideliikennelain muutoksessa (HE 65/2025). Ilmoituksen käsittelystä perittäisiin 5 000 euroa. Uudesta maksusta ei arvioida kertyvän tuottoja 2026, ja kohdan nykyisten maksujen tuottoarvio olisi noin 0,08 miljoonaa euroa.

Tieliikenne

Tieliikenteen maksulliset suoritteet olisivat suurelta osin samat kuin nykyisen asetuksen suoritteet. Suoritemaksuja korotettaisiin lähes kauttaaltaan. Tieliikenteen suoritteiden kustannusvastaavuus toteutui vuonna 2024 alijäämäisenä (95 %) ja kuluvan vuoden osalta ennakoitaan sen olevan 91 % (tarkentuva ennuste) johtuen kustannusten kasvusta ja ennustettujen tuottojen laskusta vuoteen 2024 verrattuna. Ensi vuodelle ja tuleville lähivuosille kustannuksiin odotetaan merkittävää lisäystä. Maksuja on edellisen kerran laajemmin päivitetty vuoden 2022 alusta.

Esityksen mukaisen tieliikenteen maksutuoton arvioidaan olevan vuonna 2026 noin 98,8 miljoonaa euroa ja maksunkorotuksista kertyisi noin 14,9 miljoonaa euroa verrattuna arvioituun maksukertymään nykyisin maksuin. Ensi vuoden kustannusvastaavuuden tarkentuva ennuste on 100 %.

Maksujen korotustarpeeseen vaikuttavia tekijöitä on kuvattu aiempänä Keskeiset vaikutukset -kohdassa.

Kohdan 1 ajoneuvojen rekisteröintiin ja rekisterikilpiin ja ajoneuvokiinnityksiin liittyvistä suoritteista perittäviä nykyisiä maksuja esitetään korotettavaksi keskimäärin 18 %. Koko ryhmän esityksen maksuista odotetaan kertyvän vuonna 2026 yhteensä 31,8 miljoonaa euroa ja maksumuutosten vaikutus olisi yhteensä 6,6 miljoonaa verrattuna arvioituun kertymään nykymaksuin. Kohtaan esitetään kahta uutta maksua. Poikkeus rekisteröintitodistuksen I osan maksuttomuudesta esitetään poistettavaksi ja kohtiin 1.1 ja 1.3, jotka sisältävät rekisteröinnin henkilöpalvelun ja Liikenne- ja viestintäviraston itsepalvelun maksut, lisättäväksi rekisteröintitodistuksen I osan tulostuksesta perittävä maksu. Maksu olisi henkilöpalveluna 7 euroa ja itsepalveluna 4 euroa. Rekisteröintitodistuksen I osan tulostuksesta ei peritä nykyisin maksua, mutta kyseessä on vastaavan kaltainen suorite kuin rekisteröintitodistuksen I ja II osan tulostus ja koska I osan tulostuksesta aiheutuu samantyyppisiä kustannuksia, perittäisiin jatkossa maksu myös I osasta. Ottaen huomioon, että I osa tulostuu määräaikaikatsastuksessa ja sitä tarvitaan vain ulkomailta, odotetaan maksun käyttöönoton myös vähentävän ei-välttämätöntä I osien tulostamista. Uusista maksuista arvioidaan kertyvän ensi vuonna vajaa 0,9 miljoonaa euroa. Lisäksi autokiinnitykseen liittyviä maksuja muutettaisiin siten, että kiinnityksen vahvistamisen maksu 170 euroa (1.7.1) kattaisi jatkossa myös kiinnityksen kuolettamiseen liittyvät kustannukset ja kuolettaminen olisi maksuton toimenpide.

Liitteen tieliikennettä koskevien suoritteiden kohdassa 2.1 lupatehtäviin liittyvien ajokorttien ja henkilöilupien maksuja esitetään korotettavaksi. Kohdan maksuja esitetään kustannustason nousun perustella

korotettavaksi keskimäärin 16 %. Esityksen mukainen maksutuottojen ensi vuoden ennuste on yhteensä 17,8 miljoonaa euroa ja korotuksista kertyviä lisätuottoja olisi 2,4 miljoonaa euroa.

Kuljettajantutkimomaksut sisältyvät kohtaan 2.2. Suoritteet olisivat samat kuin nykyisin, ja maksuja korotettaisiin kauttaaltaan keskimääräisen korotuksen ollessa 13 %. Suoriteryhmän esityksen mukainen maksutuottoarvio on yhteensä 24,2 miljoonaa euroa korotusesitysten vaikutuksen ollessa noin 2,9 miljoonaa verrattuna nykymaksujen mukaiseen kertymään.

Kuljettajaopetukseen liittyvien suoritteiden ryhmän (kohta 2.3) maksuja korotettaisiin ja jatkossa esimerkiksi autokoululuvan haltijan ja muun hyväksytyyn kouluttajan valvontamaksu olisi 115 euroa (nyt 100 euroa). Ryhmän maksutuotot olisivat ensi vuonna noin 0,05 miljoonaa euroa.

Kuljettajien ammattipätevyyskoulutukseen ja ammattipätevyyteen liittyvien suoritteiden ryhmässä (kohta 2.4) suoritemaksut olisivat nykyistä korkeammat (keskimäärin 15 %), mikä nostaisi ryhmän ensi vuoden tuottoarviota, 3,2 miljoonaa, 0,4 miljoonalla eurolla nykymaksutasoon verrattuna.

Kohdassa 2.5 Erikoiskuljetusten liikenteenohjaajaoikeutta (EKL) koskeva hakemuskäsittelyn maksua korotettaisiin 46 euroon (nyt 40 euroa).

Virasto myöntää liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) ja asetuksen (507/2018) perusteella piirturikortit, joita koskevat maksut sisältyvät kohtaan 2.6. Maksuihin esitetään muutoksia. Viraston sähköisessä asiointipalvelussa ollaan ottamassa käyttöön kuljettajakortin sähköistä hakemuspalvelua, joka on tarkoitus ottaa käyttöön viimeistään tammikuussa 2026. Nykyisin kuljettajakortti haetaan palveluntuottajalta. Sähköisen kuljettajakorttihakemuksen maksu olisi 99 euroa, muutoin korttihakemuksesta (muu kuin sähköinen kuljettajakorttihakemus, yritys-, korjaamo- tai valvontakorttihakemus), perittäisiin ensi vuoden alusta lähtien 119 (nyt 104) euroa. Maksutuottojen arvioidaan kokonaisuudessaan olevan vajaa 2,8 miljoonaa euroa, mutta muutosten vaikutus kokonaistuottoihin olisi vähäinen, sillä nykymaksuilla arvioitu tuottokertymä olisi lähes sama. Asetukseen tarkennettaisiin, että maksua ei perittäisi, jos hakemus koskee korvaavaa korttia vikaantuneen tilalle.

Kohdassa 2.7 liikenneyritysjätutkintoihin liittyvien suoritteiden maksuja tarkistettaisiin +15 %, mikä lisäisi maksutuottoja arviolta 0,06 miljoonaa euroa esityksen mukaisen ensi vuoden tuottoarvion ollessa noin 0,5 miljoonaa euroa. Kohtien 2.7.3-4 nimikettä tarkistettaisiin.

Vaarallisten aineiden ajolupakoulutukseen ja ajolupiin sekä turvallisuusneuvonantajan kokeeseen liittyvien suoritteiden maksuihin (kohta 2.8) tehtäisiin samoin korotuksia, keskimäärin 15 %, jolloin suoriteryhmän tuottolisäys olisi noin 0,1 miljoonaa euroa ja kokonaistuottoarvio vajaa 0,9 miljoonaa euroa. Lisäksi kohtien 2.8.1-2 ja 2.8.8 maksut muutettaisiin hakemusmaksuiksi.

Muiden kuljettajasuoritteiden ryhmän (2.9) esityksen mukaiset tuotot olisivat yhteensä 3,2 miljoonaa. Maksumuutoksena sisältyy ikäpoikkeusluvan hakemusmaksun korotus 127 euroon (nyt 110 euroa). Lisäksi uudeksi kohdaksi 2.9.3 lisättäisiin ote liikenneasioiden rekisterin ajo-oikeustiedoista. Ote toimitetaan paperisena ja leimattuna postitse, ja näitä toimitetaan useimmiten ulkomaille taikka opiskeluun tai työhön liittyen, kun viraston sähköisestä asioinnista saatava ilmainen tuloste vastaavista tiedoista ei ole käyttötarkoitukseen riittävä. Maksu olisi 15 euroa ja paperiotteita toimitetaan vuosittain muutama sata kappaletta. Ryhmään esitetyistä muutoksista kertyvä tuottolisäys olisi yhteensä noin 0,4 miljoonaa.

Kohdan 3 ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen tyyppihyväksyntään sekä ajoneuvon EU-yksittäishyväksyntään ja alkolukon mallin hyväksyntään liittyvistä suoritteista perittäviä maksuja esitetään korotettavaksi 13-17 %. Uudeksi kohdaksi 3.12 lisättäisiin

suoritemaksu, joka koskisi sähköisen vaatimustenmukaisuustodistuksen vastaanottoa EUCARIS-palveluun välittämistä varten. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/858 velvoittaa M-, N- ja O-luokkien ajoneuvojen valmistajia viimeistään 5.7.2026 lähtien toimittamaan valmistamiensa ajoneuvojen vaatimustenmukaisuustodistukset (CoC:t) kokonaisen ajoneuvon tyyppihyväksynnän myöntäneen hyväksyntäviranomaisen saataville strukturoituna tietona sähköisessä muodossa. Jäsenvaltioilla on oltava valmius syyskuusta 2025 lähtien ottaa vastaan tällaisia sähköisiä vaatimustenmukaisuustodistuksia ja valmius vaihtaa todistuksia muiden valtioiden kanssa viimeistään heinäkuusta 2026 alkaen. Liikenne- ja viestintävirasto Suomen tyyppihyväksyntäviranomaisena rakentaa tietoverkkonsa mahdollistamaan asetuksen edellyttämän sähköisten vaatimustenmukaisuustodistusten vastaanottamisen ja tiedonvaihdon. Suoritemaksulla, joka olisi 5 euroa/todistus, katettaisiin tiedonvaihtoon tarvittavien tietojärjestelmien rakentamisen, ylläpidon ja tiedonvaihdon edellyttämien tukitoimintojen kustannuksia. Todistumaksutuottoja arvioidaan kertyvän ensi vuonna noin 50 tuhatta euroa. Kokonaisuudessaan kohdan 3 ensi vuoden maksutuottojen odotetaan olevan noin 0,3 miljoonaa euroa, jossa muutosesityksistä johtuvaa lisäystä olisi 0,08 miljoonaa euroa.

Kohdan 4 mukaisia ajoneuvojen tyyppitietojen tallennukseen liittyvistä suoritteista perittäviä maksuja esitetään korotettavaksi keskimäärin 14 %, jolloin maksutuottoja kertyisi noin 0,05 miljoonaa euroa.

Kohdassa 5 ajoneuvojen ennakoilmoitukseen liittyvistä suoritteista perittäviä maksuja esitetään korotettavaksi. Ennakoilmoituksesta ja sen uusintatulostuksesta perittäisiin 13 (nyt 11,50) euroa ja vastaavista sähköisistä 23 (nyt 20) euroa. Muutosesityksen mukaisia tuottoja kertyisi vuonna 2026 arviolta 2,5 miljoonaa euroa ja korotusten tuottolisäys olisi noin 0,3 miljoonaa euroa.

Kohdassa 6 tuotannon vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvistä suoritteista perittäviin maksuihin tehtäisiin noin 15 % korotus, joka lisäisivät tuottokertymää noin 0,02 miljoonaa euroa. Lisäksi kohtaan esitetään lisättäväksi uusi työtuntimaksu, joka perittäisiin simulointilupaan liittyvästä arvioinnista ja luvan myöntämisestä. Suorite perustuu komission asetukseen (EU) 2017/2400 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 595/2009 täytäntöönpanosta raskaiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästöjen ja polttoaineenkulutuksen määrittämisen osalta. Työtunteja arvioidaan tähän tehtävän ensi vuonna muutama kymmenen. Kokonaisuudessaan kohdan 6 ensi vuoden tuottojen odotetaan olevan reilu 0,1 miljoonaa euroa.

Katsastustoiminnan koulutukseen sekä ajoneuvokatsastajien ja yksittäishyväksyjen kokeisiin liittyvistä suoritteista perittäviä maksuja (kohta 7), jotka ovat olleet jo pidempään samalla tasolla, esitetään korotettavaksi. Samoin kohdan 8 katsastustoimintaan liittyvistä suoritteista perittäviä maksuja esitetään korotettavaksi. Kohtaan lisättäisiin uusi 115 euron suoritemaksu, joka koskee vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (541/202, 96 §) mukaista hakemuksesta myönnettävää valtuutta VAK-ADR-hyväksynnän ja VAK-ADR-katsastuksen hyväksynnän myöntämiseen. Lain mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi valtuuttaa hakemuksesta katsastustoimintalaissa tarkoitetun katsastusluvan haltijan katsastustoimipaikan myöntämään Suomessa rekisteröidyille ajoneuvoille VAK-ADR-hyväksynnän ja VAK-ADR-katsastuksen hyväksynnän. Valtuuksia on myönnetty jo aikaisemmin muutamia vuodessa, mutta niille ei ole ollut maksua. Esityksen mukaisista kohtien 7 ja 8 maksuista ennakoidaan kertyvän 0,1 miljoonaa euroa.

Yksittäishyväksyntään liittyvistä suoritteista (kohta 9) perittäviä maksuja esitetään korotettavaksi 15 %, jolloin korotuksista kertyisi lisätuottoja noin 0,3 miljoonaa euroa ja ensi vuoden tuotot kokonaistuotot olisivat noin 2,7 miljoonaa euroa.

Kohdassa 10 tarkoitettua luvanvaraisesta korjaamotoiminnasta ja ilmoituksenvaraisesta korjaamotoiminnasta peritään vuosimaksu, joka sisältää hakemusten ja ilmoitusten käsittelyn, niiden muutokset sekä valvonnan. Maksut olisivat jatkossa 140 ja 70 (nyt 120 ja 60) euroa, jolloin vuosimaksutuotot olisivat noin 0,5 miljoonaa euroa. Lisäksi täsmennettäisiin vuosimaksun perintää nykykäytäntöä vastaavaksi siten, että vuosimaksu peritään kerran kalenterivuodessa laskutushetkellä voimassa olleesta luvasta tai hyväksynnästä eikä vuosimaksusta suoriteta hyvitystä, vaikka lupa tai hyväksyntä olisi voimassa vain osan vuotta.

Kohtien 11.-11.3 tutkimuslaitoksen ja hyväksytyn asiantuntijan hyväksyntään liittyvistä suoritteista perittävistä vuosimaksu olisi jatkossa 1 265 (nyt 1 100) euroa ja kohdan maksuista kertyisi ensi vuonna 0,04 miljoonaa euroa.

Kohdassa 12.1 ajoneuvon varusteita, rakennetta tai käyttöä tiellä koskevista poikkeusluvista perittävä maksu korotettaisiin 400 eurosta 460 euroon. Kohdan 12.2 maksu koskisi nykyistä vastaavasti lupatietoihin tehtyä korjausta tai muuta ajoneuvoteknistä lausuntoa, mutta kohtaan lisättäisiin uutena yksilöllisesti valmistetun ajoneuvon valmistenumero, jonka Liikenne- ja viestintävirasto myöntää ajoneuvolain (82/2021) 10 §:n mukaisesti yksilöllisesti valmistetulle L3e-, L4e- tai L5e-luokan ajoneuvolle. Valmistenumeroita haetaan noin 10 kappaletta vuodessa. Lisäksi kohdan maksua esitetään korjattavaksi nykyisestä 80 eurosta 250 euroon. Maksutuottoja kertyisi kohdan 12 maksuista yhteensä 0,2 miljoonaa euroa. Kohdan maksujen perintää koskeviin täsmennyksiin tehtäisiin vähäisiä tarkistuksia.

Osaa tieliikenteen kansainvälisten kuljetuslupien maksuista korotettaisiin keskimäärin 30 %, jolloin maksutuottoja kertyisi vajaa 0,02 miljoonaa euroa. Kohdassa 13.3 lueteltaisiin tarkemmin lupatyypit, joita maksut koskevat.

Kohta 14 sisältää ammattiliikenteen liikennelupiin ja palveluntarjoajiin liittyvät suoritteet, joista esityksen mukaisena arvioidaan kertyvän noin 3,2 miljoonaa euroa. Kohdassa olisi jatkossa erilliset maksut sähköisille hakemuksille ja muutoin toimitetuille hakemuksille, ja sähköisen hakemuksen maksu olisi alempi. Kohtaan esitetään myös maksuntarkistuksia sekä hakemuksista perittäviin maksuihin että vuosimaksuihin ja kaikista liikennelupahakemuksista perittäviä maksuja muutettavaksi saman suuruiseksi. Maksutuottoja arvioidaan kohdan 14 mukaisista kertyvän noin 3,2 miljoonaa ja muutosten vaikutus olisi arviolta vajaa 0,5 miljoonaa euroa.

Kohta 15 sisältää vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvistä suoritteista perittävät maksut. Kohtaan tehtäisiin kohdennettuja maksukorotuksia (13-17 %). Lisäksi kohtaan sisältyisi jatkossa sisäistä pelastussuunnitelmapäätöstä (15.5) koskeva poikkeus, jonka mukaisesti maksua ei peritä, kun tilapäisen säilytyksen paikkaa varten on sovellettu kemikaaliturvallisuuslakia (390/2005). Ryhmän ennustettu maksukertymän esityksen mukaisesti olisi 0,03 miljoonaa euroa.

Kohta 17 sisältäisi nykyisestä poiketen yhden tienpidon viranomaisvalvontatehtävien, jotka perustuvat liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettuun lakiin (305/2005,) kustannuksia kattavan vuosimaksun, joka jatkossa olisi 250 000 euroa. Vuosimaksu peritään Väylävirastolta. Uutena kohtaan lisättäväksi maksuksi esitetään työtunteihin perustuva maksu, 280 euroa/työtunti, sellaista valvontatyöstä, joka ei sisälly valvontasuunnitelmaan tai se tehdään valvottavan pyynnöstä taikka sen laiminlyönneistä johtuen (17.3)

Kohdan 19 liikenteenohjauslaitteiden lupamaksuja korotettaisiin 400 euroon (nyt 110 euroa). Lupia myönnetään vuosittain muutamia, joten muutoksen vaikutus olisi vähäinen.

Uudeksi kohdaksi 21 lisättäisiin tienpitoa ja maantieverkkoa koskevat suoritteet. Suorite perustuu lakiin liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005, 109 a §), jonka mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisellä suostuksesta myöntää luvan poiketa antamastaan määräyksestä. Poikkeusluvan myöntämisestä perittäisiin työtuntien mukaisesti ja tuntimaksu olisi 280 euroa. Uuden maksun vaikutukset ensi vuoden tuottoihin arvioidaan vähäisiksi.

Kohdaksi 22 lisättäisiin eurooppalaista sähköistä tietullijärjestelmää (EETS) koskevan direktiivin mukaiset suoritteet. Liikenne- ja viestintävirasto myöntää luvan EETS-palveluntarjoajana toimimista varten ja suorittaa luvanhaltijaan vuosivalvontaa. Lisäksi virasto nimeää hakemuksesta EETS-täytäntöönpanoasetuksen mukaisen ilmoitetun laitoksen ja valvoo tämän toimintaa. EETS-palveluntarjoajan luvan myöntämisestä, sekä valvonnasta ja ilmoitetun laitoksen nimeämisestä, sekä valvonnasta syntyvät kustannukset katettaisiin jatkossa työtunteihin perustuvina maksuina tuntimaksun ollessa 170 euroa. Uuden maksun vaikutus ensi vuoden tuottoihin arvioidaan olevan vähäinen.

Liikennelääketiede

Liikennelääketieteen maksuihin tehtäisiin korotuksia, valtaosin 14-25 %, joiden vaikutus olisi noin 0,1 miljoonaa ensi vuoden esityksen mukaisten maksutuottojen ollessa noin 0,7 miljoonaa euroa.

Tiedonluovutukseen liittyvät suoritteet

Esitetään lisättäväksi uusi kohta, jossa säädettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston tiedonluovutukseen liittyvien julkisoikeudellisten suoritteiden maksuista. Kohtaan lisättäisiin uusi maksu tietopalvelun palveluntuottajaksi hakemisesta, jonka maksu olisi 1 500 euroa ja joka perittäisiin päätöksen antamisen yhteydessä. Suorite perustuu liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 228 §:ään. Maksulla katettaisiin palvelukuvausten käsittelystä aiheutuvia kustannuksia. Käsittelyn yhteydessä varmistetaan tietojen käyttötarkoitus sekä tietoturvan -ja tietosuojan toteutuminen. Maksu perittäisiin myös, kun palveluntuottajaksi hyväksymistä haetaan uudelleen aiemman määräaikaisten päätyttyä. Maksua ei kuitenkaan perittäisi, kun haetaan vähäistä päivitystä jo voimassa olevaan hyväksyntään palvelukuvauspäätökseen. Uuden maksun vaikutus ensi vuoden tuottoihin arvioidaan olevan noin 0,02 miljoonaa euroa.

Rautatiealan sääntelyelimen suoritemaksut

Asetuksen liitteessä ei enää säädettäisi rautatiealan sääntelyelimen suoritemaksuista, koska raideliikennelakia ehdotetaan muutettavaksi (HE 66/2025) siten, että rautatiealan sääntelyelin siirrettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston yhteydestä Kilpailu- ja kuluttajaviraston yhteyteen vuoden 2026 alusta.

Suoritteet, joista peritään omakustannusarvoa pienempi maksu

Kohdan nykyisiin maksuihin tehtäisiin maksunkorotuksia (13-20 %). Uusiksi suoritemaksuiksi lisättäisiin raideliikenteen museotoimijoihin ja museokalustoon sovellettavia tiettyjä maksuja, jotka on hinnoiteltu omakustannusarvoa pienemmäksi yleisistä kulttuuritoimintaan liittyvistä syistä johtuen. Näistä maksuista ennakoita kertyvän vuonna 2026 noin 0,01 miljoonaa euroa. Muilta osin museotoimijoiden suoritteisiin sovellettaisiin liitteen raideliikennettä koskevia maksuja. Muutosesitykset lisäisivät koko ryhmän ensi vuoden tuottoja noin 0,04 miljoonaa euroa, kun tuottokertymän kokonaisuudessaan odotetaan ensi vuonna olevan 0,3 miljoonaa euroa.

Suoritteet, joista peritään omakustannusarvoa suurempi maksu

Kohdan ajoneuvorekisteröinnin ja vesikulkuneuvorekisteröinnin maksuihin tehtäisiin maksunkorotuksia keskimäärin 17 %. Kohdan maksuista kertyisi 3,6 miljoonaa euroa muutosesitysten vaikutuksen ollessa vajaa 0,5 miljoonaa euroa.